16 Νοεμβρίου 2026

Η Ελλάδα στην δεύτερη θέση παγκοσμίως στις εξαγωγές επιτραπέζιας ελιάς

/ Γενικά Θέματα

Τη δεύτερη θέση παγκοσμίως όσον αφορά τις εξαγωγές επιτραπέζιων ελιών κερδίζει η Ελλάδα, καθώς πάνω από το 90% της εγχώριας παραγωγής κατευθύνεται σε περισσότερες από 100 χώρες.

«Η εξαγωγική του θέση κατακτήθηκε με ιδιωτική πρωτοβουλία και πολυετείς επενδύσεις. Δεν μπορεί, όμως, να θεωρείται δεδομένη ούτε να διατηρηθεί χωρίς ένα συνεκτικό και μακροπρόθεσμο πλαίσιο στήριξης», επισημαίνει σε δηλώσεις του στο Αθηναϊκό-Μακεδονικό Πρακτορείο Ειδήσεων ο πρόεδρος της Πανελλήνιας Ένωσης Μεταποιητών – Τυποποιητών – Εξαγωγέων Επιτραπέζιων Ελιών (ΠΕΜΕΤΕ), Κώστας Ζούκας.

Σύμφωνα με τα τελευταία στοιχεία, ύστερα από μία δεκαετία ανοδικής πορείας, οι εξαγωγές υποχώρησαν το πρώτο εξάμηνο του 2026 κατά 2,25% σε όγκο και 0,99% σε αξία. Η εξέλιξη έρχεται μετά το ιστορικό ρεκόρ του 2025, όταν οι εξαγωγές έφτασαν τους 282.025 τόνους, αξίας περίπου 871,4 εκατ. ευρώ. Επίσης, την περίοδο 2015-2025, η αξία τους αυξήθηκε κατά περίπου 115% και οι ποσότητες κατά 61%.

«Η υποχώρηση των εξαγωγών κατά το πρώτο εξάμηνο του 2026, κατά 2,25% σε όγκο και 0,99% σε αξία, αποτελεί σαφές προειδοποιητικό μήνυμα για τον κλάδο της επιτραπέζιας ελιάς», σημειώνει ο κ. Ζούκας. Αποδίδει την κάμψη στις πιέσεις σε ολόκληρη την αλυσίδα αξίας, όπως το αυξημένο ενεργειακό και μεταφορικό κόστος, το μη μισθολογικό κόστος και τις δαπάνες συσκευασίας, στις γεωπολιτικές συγκρούσεις, στη μειωμένη αγοραστική δύναμη σε σημαντικές αγορές, στην αβεβαιότητα για τους δασμούς στις ΗΠΑ και στον ανταγωνισμό από τρίτες χώρες με χαμηλότερο κόστος.
Σύμφωνα με εκτιμήσεις, για το σύνολο του 2026, εκτιμά ότι θα είναι απαιτητική χρονιά για τις εξαγωγικές επιχειρήσεις. «Η πορεία θα εξαρτηθεί από τη διεθνή ζήτηση, την απορρόφηση των αποθεμάτων και, κυρίως, τη δυνατότητα των ελληνικών επιχειρήσεων να διατηρήσουν την ανταγωνιστικότητά τους», υπογραμμίζει.

Οι εξαγωγές στις ΗΠΑ
Οι ΗΠΑ απορροφούν περίπου το 30% των ελληνικών εξαγωγών επιτραπέζιας ελιάς. Ωστόσο, η αξία των εξαγωγών προς την αμερικανική αγορά μειώθηκε κατά 6,6% το 2025 έναντι του 2024, ενώ το πρώτο εξάμηνο του 2026 υποχώρησε εκ νέου κατά 1,7% σε αξία και 1,1% σε ποσότητα. Η σωρευτική μείωση της εξαγωγικής αξίας από το 2024 έως το πρώτο εξάμηνο του 2026 προσεγγίζει το 8,2%.

«Οι διαδοχικές και απρόβλεπτες μεταβολές της αμερικανικής δασμολογικής πολιτικής έχουν δημιουργήσει συνθήκες έντονης αβεβαιότητας, επιβαρύνοντας

την ανταγωνιστικότητα των ελληνικών επιτραπέζιων ελιών και δυσχεραίνοντας τον εμπορικό προγραμματισμό», σημειώνει ο πρόεδρος της Πανελλήνιας Ένωσης Μεταποιητών – Τυποποιητών – Εξαγωγέων Επιτραπέζιων Ελιών.
Σημειώνει ωστόσο πως οι ΗΠΑ δεν παράγουν ελληνικές ποικιλίες και υπενθυμίζει ότι, κατά την επιβολή δασμών το 2019, οι ελληνικές επιτραπέζιες ελιές είχαν εξαιρεθεί από τους πρόσθετους δασμούς.

«Το γεγονός αυτό προκαλεί ιδιαίτερη ανησυχία, καθώς οι ΗΠΑ δεν είναι μια αγορά που μπορεί εύκολα να υποκατασταθεί», σημειώνει. Οι εναλλακτικές αγορές προσφέρουν δυνατότητες, αλλά απαιτούν χρόνο, επενδύσεις και στοχευμένη στρατηγική, ενώ δεν μπορούν να αναπληρώσουν άμεσα τυχόν απώλειες στις ΗΠΑ.

Ανησυχία προκαλούν και οι όροι της συμφωνίας ΕΕ-Mercosur
Σύμφωνα με τον κ. Ζούκα, οι ευρωπαϊκές και ελληνικές ελιές εξαιρούνται από τη μείωση και τον μηδενισμό των ισχυόντων δασμών, ύψους 12,8%, ενώ για τις ελιές που εισάγονται στην ΕΕ από τις χώρες της Mercosur προβλέπεται πλήρης δασμολογική απελευθέρωση. Η ρύθμιση, όπως επισημαίνει, δημιουργεί ασυμμετρία και απειλεί τη θέση των ελληνικών προϊόντων στη Βραζιλία, όπου η κατανάλωση υπολογίζεται σε περίπου 120.000 τόνους ετησίως. Παράλληλα, η Αργεντινή, με σημαντικά χαμηλότερο κόστος παραγωγής, αποκτά ευνοϊκότερη πρόσβαση στην ευρωπαϊκή αγορά.

«Το μήνυμα είναι σαφές: δεν αρκεί να αναζητούμε νέες αγορές όταν κινδυνεύουμε να χάσουμε μερίδια από εκείνες που ήδη έχουμε κατακτήσει», τονίζει στο ΑΠΕ-ΜΠΕ, ζητώντας συνεκτική εθνική και ευρωπαϊκή στρατηγική, εμπορική διπλωματία και σταθερούς όρους διεθνούς εμπορίου.

Η αγορά της Αυστραλίας και ο κίνδυνος της… Αιγύπτου

Σε ό,τι αφορά την αγορά της Αυστραλίας, σύμφωνα με στοιχεία η Ελλάδα διατηρεί μερίδιο περίπου 60% στην αξία των εισαγωγών επιτραπέζιας ελιάς. Ωστόσο, το μερίδιο της Αιγύπτου αυξήθηκε από 3,1% σε 17,5% μέσα σε τρία χρόνια. Η Αίγυπτος έχει ενισχύσει την ελαιοκομική, μεταποιητική και εξαγωγική δραστηριότητά της, αξιοποιώντας τη μεγάλη διαθεσιμότητα πρώτης ύλης και το χαμηλότερο κόστος παραγωγής και εργασίας.

«Η ανταγωνιστικότητα της ελληνικής επιτραπέζιας ελιάς στηρίζεται στην ποιότητα και στα ιδιαίτερα οργανοληπτικά χαρακτηριστικά των ελληνικών ποικιλιών, στην παράδοση και την τεχνογνωσία της μεταποίησης και τυποποίησης, στην ασφάλεια των τροφίμων, στην ιχνηλασιμότητα και στην αξιοπιστία των ελληνικών εξαγωγικών επιχειρήσεων», δηλώνει ο κ. Ζούκας. Προσθέτει ότι η ποιότητα και η διαφοροποίηση χρειάζεται να συνοδεύονται από περιορισμό του παραγωγικού και λειτουργικού κόστους.

Οι επιχειρήσεις αντιμετωπίζουν, επίσης, αυξημένες απαιτήσεις για πιστοποιήσεις, ασφάλεια τροφίμων και βιωσιμότητα, που απαιτούν διαρκείς επενδύσεις και τεχνολογική αναβάθμιση. Ο πρόεδρος της ΠΕΜΕΤΕ σημειώνει ότι η μεταποιητική και εξαγωγική δραστηριότητα έχει εκσυγχρονιστεί, ενώ η πρωτογενής παραγωγή εξακολουθεί να αντιμετωπίζει μικρό και κατακερματισμένο κλήρο, χαμηλή παραγωγικότητα και ανεπαρκείς επενδύσεις. Την ίδια ώρα, η κλιματική κρίση επηρεάζει την επάρκεια και την ποιότητα της πρώτης ύλης.

Η φετινή παραγωγή και οι τιμές

Για τη φετινή ελαιοκομική περίοδο, ο όγκος της παραγωγής χαρακτηρίζεται κανονικός. Όπως είπε στο Αθηναϊκό – Μακεδονικό Πρακτορείο Ειδήσεων ο κ. Ζούκας για την περιοχή της Χαλκιδικής, οι ποσότητες που κατευθύνθηκαν στην επιτραπέζια χρήση, μαζί με τα αυξημένα αποθέματα της προηγούμενης περιόδου, εκτιμάται ότι υπερκαλύπτουν τις εξαγωγικές ανάγκες. Οι επιχειρήσεις, ωστόσο, διαχειρίζονται αποθέματα που αποκτήθηκαν σε υψηλές τιμές, ενώ αντιμετωπίζουν υποχώρηση της ζήτησης και αυξημένο ανταγωνισμό. «Συνεπώς, η επάρκεια της φετινής παραγωγής δεν συνεπάγεται αυτομάτως βελτίωση των εμπορικών συνθηκών ή δυνατότητα μετακύλισης του κόστους στις τιμές πώλησης», υπογράμμισε.

Για την ποικιλία «Καλαμάτα», οι εκτιμήσεις είναι θετικές: η παραγωγή υπολογίζεται περίπου στα επίπεδα της προηγούμενης περιόδου και ο καρπός δεν εμφανίζει προς το παρόν ποιοτικά προβλήματα. Η τελική εικόνα θα εξαρτηθεί από την ολοκλήρωση της συγκομιδής και τη ζήτηση στις αγορές του εξωτερικού.

Οι τιμές παραγωγού για τις πράσινες ελιές διαμορφώθηκαν σε χαμηλότερα επίπεδα, ακολουθώντας την πτωτική πορεία των τιμών στις ελαιοπαραγωγικές χώρες. «Δεν μπορούν να υπάρξουν ισχυρές εξαγωγές χωρίς βιώσιμη πρωτογενή παραγωγή, όπως δεν μπορούν να διασφαλιστούν οι ελαιοπαραγωγοί χωρίς ανταγωνιστικές και εξωστρεφείς μεταποιητικές, εξαγωγικές επιχειρήσεις», είπε ο κ. Ζούκας.

Το Health Star Rating και το Nutri-Score

Στις θεσμικές εκκρεμότητες περιλαμβάνει την πιθανή υποχρεωτική εφαρμογή συστημάτων διατροφικής επισήμανσης, όπως το Health Star Rating και το Nutri-Score, ζητώντας επιστημονικά τεκμηριωμένα και δίκαια κριτήρια που να λαμβάνουν υπόψη τις ιδιαιτερότητες της επιτραπέζιας ελιάς. Ζητεί, επίσης, τη λειτουργία Μητρώου Συσκευαστηρίων Επιτραπέζιων Ελιών, πάγιο αίτημα της ΠΕΜΕΤΕ και της Εθνικής Διεπαγγελματικής Οργάνωσης Επιτραπέζιας Ελιάς (ΔΟΕΠΕΛ).

Η ΠΕΜΕΤΕ εκπροσωπεί, μέσω των μελών της, περισσότερο από το 95% των ελληνικών εξαγωγών και πάνω από το 85% της εγχώριας παραγωγής. Υλοποιεί το πρόγραμμα «OlivEU Organic» την περίοδο 2025-2028, με ευρωπαϊκή συγχρηματοδότηση και ίδια συμμετοχή, για την προβολή των ευρωπαϊκών βιολογικών επιτραπέζιων ελιών στις αγορές της Γαλλίας και της Πολωνίας. Εξετάζει, ακόμη, την Ινδία ως μακροπρόθεσμο εξαγωγικό προορισμό, παρά τις δυσκολίες πρόσβασης και τις εμπορικές επιβαρύνσεις.

Επιπλέον, τον Μάιο του 2026, η ΠΕΜΕΤΕ συμμετείχε στην ίδρυση της η Ευρωπαϊκής Ομοσπονδίας Βιομηχανίας Επιτραπέζιας Ελιάς (EFOI), μαζί με τις αντίστοιχες οργανώσεις της Ιταλίας και της Ισπανίας, για τον συντονισμό και την εκπροσώπηση του ευρωπαϊκού κλάδου. Τέλος, είναι επίσης ιδρυτικό μέλος της Εθνικής Διεπαγγελματικής Οργάνωσης Επιτραπέζιας Ελιάς, όπου εκπροσωπεί το 50% της συμμετοχής του δευτερογενούς και τριτογενούς τομέα.

briefingnews.gr